

S &

3703

F. 224

N. 4772

706.

SYSTEMA
PLANTARVM SEXVALE
AD NATVRAM COMPOSITVM

Q V O D

IN VNIVERSITATE LITERARVM WITTEBERGENSI

D. VIII. APRILIS MDCCLXVII

AD DISCEPTANDVM PROPONVNT

PRAESES

IOANNES DANIEL TITIVS

PHYSICES PROF. ORD.

E T

RESPONDENS

CAROLVS FRIDERICVS PFOTENHAVER A. M.

WITTEBERGENSIS SAXO

WITTEBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRISTIANI DÜRRII
ACADEMIAE A TYPIS.

STIMMA
KONSTITUTIONALRECHT
VON
DR. THEODOR
LIEBER
LEHRER AN DER
UNIVERSITÄT ZU HALLE
1848

KOEN. FRIED.
UNIVERS.
ZU HALLE

563703

VIRIS
ILLVSTRISSIMIS GENEROSISSIMIS
EXCELLENTISSIMISQVE

PRAESIDI

AC

PROPRÆSIDI
SENATVS IN SAXONIA ECCLESIASTICI

EIVSDEMQVE

ASSESSORIBVS

ATQVE

CONSILIARIIS
MAGNIFICIS ILLVSTRIBVS SVMME REVERENDIS

AMPLISSIMISQVE

PATRONIS

PIE DEVENERANDIS

HOC LABORIS ACADEMICI SPECIMEN

TESTANDI PVBLICE DEVOTISSIMI ANIMI

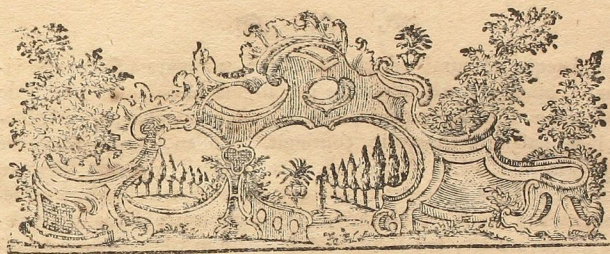
GRATIA

SOLENNI CLIENTIS RITV

D. D. D

S I M V L
DEVM OPTIMUM MAXIMUM
ARDENTISSIMIS PRECIBVS RELIGIOSISSIME
VENERATVR
VT HOS CIVITATIS
SANCTIORIS
P R O C V R A T O R E S
L I T T E R A T A E
M A E C E N A T E S
S V M M O S
NVMINE SVO CLEMENS DEFENDAT
A C
SALVOS IN SERAM POSTERITATEM PRAESTET
ATQVE INCOLVMES
QVO NOVIS IN DIES FELICITATIS
INCREMENTIS LOCVPLETATI
ET IPSI FLOREANT
ET SAXONIAE FLOREM PRISTINVM
SVORVM CONSILIORVM SAPIENTIA
RESTITVERE ADIVVENT
T A N D E M
SE FORTVNASQVE SVAS OMNES
I P S O R V M P A T R O C I N I I S
T V E N D A S S V B I I C I T
C V L T O R O B S E Q V E N T I S S I M V S
M. CAROLVS FRIDERICVS PFOTENHAVER

Plantarum atque animalium, quod viuant, quod nutriantur, quod prolem diuersi ope sexus propagent, conuenientiam miram non tantum asseri, sed in earundem diuisione plerumque etiam adhiberi, inter omnes constat. Autoritate enim iuxta ac excellenti doctrina ill. Linnaei est effectum, vt repudiatis antiquiorum distribuendi legibus, noui isti plantarum amores, insignium plausu Botanicorum excepti, finium regni vegetabilis diuisionum sola fere regula coeperint esse. Plantarum sexus, licet a nemine, nisi plane occaecato, forte negari possit, tamen discernendarum illarum ratio, an ex eo deriuari debeat, in dubitationem doctissimi sunt adducti. Staminum quidem atque pistillorum cum organis animalium genitalibus comparatio in omnium oculis, dubio maior, incurrit, et analogiae vegetabilium cum animalibus certissimum habetur fundamentum: sed idem in diuidendo vt possit haberi, oppido non sequitur. Similitudine in vegetabilibus animantibusque genitalium sine praeconcepta opinione peruestigata, corundem fabri-

ca haud aequae ad eum, ad quem creditur, comparata finem esse videtur. Pollen antheris inhaerens per stigma in fundum pistilli de plurimorum delatum sententia, ova ibidem impraegnat atque sic foetus inde nascituri conceptio contingit. Pollen, inquit Linnaeus (*Syst. edit. X. T. II. p. 827*), vesiculare, inspersum rorido stigmati, rumpitur ab humidi contactu efflatque claterem absorbendum ad femina, nouam uitam resuscitando. Haec quidem observatio dignissima memoratu est, sed fecundationis aliam in plantis legem haudquaquam excludit; quin potius illis, qui partim pistilli atque filamentorum usum, partim liquoris in polline contenti circulum prorsus alium, quam Linnaeus, docent, cogor assentiri. Et hi sunt, qui pistillum, id quod in nonnullis eius conformatio aperte prodit, pro vase digestorio, ad succum aliquem subtilem irrorandis ouulis aptum, solaris aestus et aeris beneficio praeparandum, venditant. Vasa deferentia, in quibus pollinis liquor deorsum mouetur, et ad ouarium per canales deuehitur inuicem respondentes, ipsis stamina cum antheris coniuncta sunt; quoniam stamina aequae ac florum folia, ut nectar, siue nutriens siue fecundans, libere in illud defluere possit, venas suas in ouarium usque pistilli obuiam experientiae est agere.

Quaquam igitur systematibus plantarum hoc modo semper quidquam adhaeret imperfectionis, neque obortis quotidie nouis terra marique exemplis vegetabilium incognitis, vnquam aliquod omnimode perfectum expectamus: eruditi tamen in digerendis plantarum classibus, quae indicem saltem nunc magis nunc minus commodum praebent, haudquaquam incassum laborarunt. Quid, quaeso, systemata botanica artificialia? differentiarum in plantis qua folia, qua calicem, qua flores, qua fructus cet. determinationes, ex quibus faciliore quisque methodo classes, genera, species constituere plantarum potest; sed ad distinctam earundem cognitionem minime ducunt. Quod tandem systema systemati praefendum sit, scire superest; nec, quae diuidendi plantas ratio, tanquam optima, ceteris anteponi mereatur? haud paruae rei iudicium puto.

Plurimi

Plurimi scientiam vegetabilium valde docti hanc illustris Linnaei sexuales optimam iudicant esse. Id, quibus argumentis inducti, sic iudicant, sicut proditum memoriae ab ipso, et ab proximis horum temporum scriptoribus fuerit: ita meas opiniones, coniunctando rem satis agitam, non interponam. Tamen Linnaei, in qua mul- tum ingenii et allegoricae inest facilitatis, methodo principibus pla- cere viris, non mediocri laudi ducitur, quae maxima sui parte in memoriam posterorum iam promineat.

Flores, qui antheris et staminibus instructi, masculinos, qui pistillis, foemineos et dici, et esse, equidem non negauerim; ab his vero partibus diuisionis principia peri debere, vehementer ad- dubito. Non enim est, cur philosophia botanica in differentiis, quae definitionem nominalem prorsus vitiant, allegoricis vertetur? Botanica, Linnaeo duce, allegoricas quin immo, symbolicas notio- nes, multo studio ex scientiarum doctrina iam proscriptas, quasi per postliminium, haud sine insigni ambiguitate reducit; et per hermaphroditos, androgynos, hybridos cet. flores analogiam ani- malia inter et plantas, sexu florum vteunque stabilitam, ex parte tollit. Allegorico physicam vestitu incedere hoc minus decet, quo magis ad decus et ad cognitionis humanae laudem interesse existimo, naturam rerum quibuslibet imaginationum ornamentis exutam ha- bere, neque, vt, qui istud assertum eunt, secretas eius operatio- nes pulchro quodam velamine cooperiant, vlatenus pari.

Fructus atque flores in plantarum distributione vsui hucusque omnium optimo fuerunt. Immissa falce locum hunc primo ape- ruit Tournefortius, quem qui secuti sunt largissimam messem fe- cerunt. Sed, ne nimia ingenii indulgentia rem magis iucundam quam vtilem efficiamus, in condendis rerum generibus summa opus cautio est. Genera, vbicunque habentur, ex conceptibus vniuersalissimis, in vnum notarum similitudine collecta, constant, sub quibus res actu existentes, tanquam inferiora, collocantur. Hinc ill. Linnaeus, quod genera plantarum suprema ab Ho- rum aut diuersitate aut similitudine duxit, laudari prorsus mere-

tur; minime vero, quod ab sexus, ab nuptiarum, maritorum, vxorum, ab affinitatum diffinitatumque ideis ac nominibus sibi non temperauit. Florem in masculum et foemineum diuidere, non est ipsam diuidere plantam; utpote quae longo satis tempore flore caret, et tamen eiusdem speciei manet planta, criteriis propriis et fixis gauiſa. Vnde factum est, vt vegetabilium scientia generaliori, quam plantarum, sensu accepta, et Phytologus a Botanico discretus fuerit. Veteres cum nominibus notiones mutare, nisi in melius, haud quidem licet; quod, an in diuisione sexuali factum sit, me iudicent oculatiores.

Quapropter, quod ad huius systematis nomina, num satis apta, et rei adcommodata sint? in praefens non disquiro, quin etiam clauem systematis examinare, et de singulis quaerere vocabulis, nimis prolixum, et ab instituto foret alienum. Sic hermaphroditos flores, nuptias, easque publicas, clandestinas, sic monoclinias, dielinias, sic flores didynamios, retradynamios, diadelphios, sic plantas monoecias, dioecias, aliaque noua vocabula lectori offendiculo futura, non vanus auguror; e contrario illis, qui systematis hac, cuius neque modus vllus perspici, neque examen institui potest, allegoria delectantur, minime inuideo voluptatem. Numerum staminum in quouis plantae specie vel oculis discernere armato datum quidem, sed difficulter. An vero pistillum in eodem flore vere multiplex sit, affirmare non ausim, cum eruditissimi homines Tournefortius ac Pondetera tubam floris non numero, sed forma et fabrica differre arbitrantur; statuentes pistillum in plantis aliud magis et prominens, aliud exiguum et vix conspiciendum, aliud simplex, compositum aliud; hic foliosum, incuruatum, diuisum, bifidum, multifidum; illic flosculosum, ramosum, rel. esse. Quae si vera sunt, certe digyniarum, trigyniarum et generatim polygyniarum ordines corruunt, nisi Linnaeus (*edit. X. p. 840.*) numerum pistillorum a basi styli, eo autem deficiente a numero stigmatum desumi, caute monuisset. Pistillum prorsus multiplex esse, et pro diuersis, e quibus constat, stylis cum diuersis ouarii loculamentis cohaerere, re-

centi

centi obseruatum est tempore; ita quidem, vt vno vel altero eius stylo resciso, huius, in quod exiit, loculamenti femina prorsus restiterint infecunda, reliquis, quorum integri remanserint, grauidis et increfcentibus laere. Interim in hanc me disputationem immittere, atque pistillum multiplex, quo explicatius meum institutum sit, in dubium vocare nolo.

Vtunque res sit, in Linnaeana tamen methodo haec diuidendi ratio, quae a staminibus classes, atque ab pistillis ordines ducit, male me habet. Potius ab his classes, ab illis ordines accipiendi mihi videntur; constitutis tandem, de staminum et antherarum varietate, generibus. Etenim primo pistillorum non tanta, quanta staminum, varietas est, consequenter classes ab illis acceptae non adeo, quam ab his deriuatae, multiplicantur; et genera superiora, bonae diuisionis regulis est cautum, quantum fieri potest, facere quam paucissima. Secundo pistillum pars plantae certo primaria est; quo deficiente nullus unquam flos fecundus erit; contra staminibus destitutus fructum saepe producit. Ex illo floris secunditas; contra ex his infecunditas tantum iudicari potest. Tertio staminum et pistillorum numero et constructioni nouum aliquod plantarum systema inaedificare opus non fuisset; utpote quae ad floris partes pertinent, et ab nullis non anthologis accurate sunt descripta. Itaque methodum Tournefortianam his supplere subsidiis, singulis Tournefortii plantarum generibus numerum et conformationem staminum subdere atque pistillum pro stylo numero, aut pro naturali forma, melius describere satius fuisset.

Staminum multitudo atque pistillorum, licet discriminis loco inferuiat in floribus, sexus tamen distinctione in systemate botanico commode superfedemus. Caret, vt dixi, fundamento, et quibusdam, a quibus nec ab inuentore liberari satis potuit, laborat defectibus. Consideremus plantae organisum, qui ex petalorum staminumque cum ovario et pistillo oritur connexionem; consideremus modum, quo succus ex caule per floris calicem, ex hoc per petala, ex his per
petalis

petalis saepe eam ob causam accreta stamina, ex his per antheras eius turgescentes affluxu, et polline oppleras, funditur. Iam ex antheris remanet in stamina, unde tandem intrat ovarium, et fecundationis opus ibidem absoluit. Quam naturae satis euictam suisque adstrictam legibus operationem procul habere, atque aliam infrequentem, et in distans per saltum, ubi meliora adsunt, actionem eadem anteponeere nihil iuuat.

Recitatum paulo ante fecundationis modum, quo non polline integro, sed liquore pollinis subtili in stamina resfluente perficitur, multis probare haud est necesse; sufficit nonnulla eum in finem adducere momenta. 1. Dantur plantae, in quarum antheris nihil pollinis, quod per aerem dispersum possit delabi in pistillum, insidet. Insidet eius loco humor, guttatim in capirulis staminum, ut in lichnide viscaria, haerens viscosus. 2. Apex pistilli, ut pollen forte illabens, admodum difficulter in stigma sese insinuet, erinibus dense saepius obitus est. 3. Succo, quo pollen plerumque interdicitur descensu, pistillum intus haud infrequenter repletur. 4. Nonnunquam pistillum, ut in caryophyllis, nunc acuminatum est, styli nomen inde nactum, nunc apice reflexum immittendo pollini haud idoneum. 5. Pollen in pistilli, cui forte aduectum est, cavitare descendere, parum probabile esse, inferior pistilli fabrica in diuersis docet plantis. 6. Quibusdam plantis antherae glabrae sunt, et ouorum instar, ut in digitali, penitus oclusae; quibusdam polline destituta, intus recuruae, viscoso oblinatae glutine, cuius nihil in pistillum transferri potest. Quae quidem omnia, si fecundatio polline in pistillum per stigma delato perfici dicitur, ut difficilia explicatu sunt: sic e contrario si liquor pollinis in stamina resfluere, et inde ad ovarium sua sponte deferri admittitur, cognitu euadunt facillima. Quamcunque adeo sententiam aliquis amplectitur, pistillum semper pars fecundationis necessaria, et organon eius primarium erit.

Pollen integrum non quidem intrare pistillum, sed stigmati aduectum diffillire et liquorem subtilem emittere, stigma irrigare, postea

stea per pistilli tubam ad ovarium descendere, ouaque impraegnare ibi contenta, sunt, qui contendunt. Addunt, interdum stamina floris omnia fuisse praefixa, nihilque adeo liquoris per ea ad ovarium defluere potuisse, pollen tamen stigmati inspersum liquorem in tubam demississe pistilli, et semina in receptaculo impraegnasse. Annon vero experimento hoc probatur, fecundationem liquoris per pistilli cavitatem descendens beneficio, deficientibus staminibus, insolito more ab natura perfici, si solito eam absoluerit impeditur?

Systemati sexuali eam, qua certe pollet, perspicuitatem, sublata allegoriae nebula, restituere, operae si pretium esset, ad sequentia potissimum attendi oporteret. Primo quidem loco cuiuslibet plantae flos proprius et peculiaris relinquendus, et nulla inter plantas ab se remotas alia in distans actio, quam quae ex eius exhalationibus per aerem dispersis et descensu vicinos rescipientibus oritur, esset excogitanda. Quo facto sexus, etiamsi plantis sit, in diuisione generali esset omittendus, neque de nuptiis plantarum, de earundem affinitate, consanguinitate quidquam memorandum. Tum stamina et pistilla, quorum cum animalium genitalibus comparatio sic sponte naturae corrui, rectius huiusmodi machinis aequiparanda forent, quae ex vesiculis, ex vasis succum praeparantibus, afferentibus atque deferentibus vegetatiuum, experientia magistra, constant. Neglecta hac comparatione, euitantur simul florum ab sexu et cohabitatione mutuatae denominationes; et folis staminibus instructi, *staminei*, vel graeca origine *stemonii*; solo autem pistillo, absque staminibus, *polosfori* nuncupari possunt. Namque pistillum, quoniam in medio semper floris erectum apparet, licet figura, magnitudine, fabrica saepe diuersum sit, recte dicitur polus. Denique, staminibus iuxta ac pistillis, qui gaudent, flores *polostemonii* appellantur.

Ad hanc nominum genericorum emendationem totam plantarum seriem, pro staminum et pistilli discrimine licet disponere: quod scilicet gaudent

B

I. FLO.

I. FLORE VISIBILI

I. STERILI, s. stamineo; vbi pistillum vel polus deficit —
unfruchtbare Spitzblumen.

2. FECUNDO

a) *Polosiforo*; cui pistillum constans sine staminibus inest — *unvollstaendige Fruchtblumen.*

β) *Polosemonio*, in quo pistillum inter stamina conspicitur — *vollstaendige Fruchtblumen.*

II. FLORE INVISIBILI; nondum sufficienter inuestigato vel detecto.

Plantarum ad propagationem flore sterili plantae cum non sint aptae, et ouulis, pistillo deficiente, careant, singularem sub se aliam vix comprehendunt classem. Quare statum hunc eorundem, quo plantae vegetatione impedita, et corrupto eius organismo, petala tantum cum annexis staminibus producta sunt, arbitror accidentalem. Quin etiam vegetationem ab peralis ad stamina progredi, e quibus si vegetationis succus haud copiose regreditur, et in floris basi deponitur, futurum pistillum vegetationis nutrimento destitutum, in flore deficit, apparet. Contra ea, succo in fundum calicis largiter defuente, pistillum non solum non prouocatur, sed in varios quoque excrescit stylos; adeo, vt viscus hocce, siue ex medullari caulis substantia, siue ex aliis liquefcentibus in floris basi proueniat fibris, sine humore petalorum staminumque nutritorio magna affluente vi adolescere nullatenus possit. Hac igitur sterilitium plantarum aut plane seposita classe, aut solo generali retenta nomine, amplissima fecundarum regio in tres commode prouincias dirimitur: in

PLAN.

PLANTAS I. POLOFLORAS; flore fecundo, pistillo solo absque staminibus, instructo — *fruchtbare Stämpelblumen; unvollstaendige Fruchtpflanzen, ohne Blüthspitzen in den Blumen.*

II. POLOSTEMONIAS; flore fecundo pistillo staminibusque instructo — *vollstaendige Fruchtpflanzen; Fruchtpflanzen mit Stämpeln und Spitzen.*

III. INCOGNITAS f. incertas; quarum flores nondum sunt detecti — *Pflanzen von unentdeckten Blüthen.*

Ex his, quae anandrias plantas continet, prouinciis, primam Linnaeus, acceptis a virili sexu classibus, tacitus praeteriit; saltem eas inter dioecias et polygamas collocandi negotium imposuit lectori. Tertiam, quam cryptogamiarum nomine vendidit, in filices, in muscos, in algas, in fungos partitus est. Superest vna polostemoniarum prouincia, secundum stamina atque pistilla in suas disponenda classes et ordines; sola quidem totum fere systema sexuale complectens. Et mota iam antea quaestio: polostemoniarum plantarum diuisionem ab staminibus rectius, quam a pistillo, inchoare conueniat? heic loci recurrit; ita quidem, vt a pistillo ad stamina, post ad petala, ad calicem, ad caulem, ad thalamum et ad reliquas plantae partes, ex centro floris ad totum eius ambitum, progrediamur. Pistillum, siue unicum siue multiplex, negari certo nequit, principem esse floris partem, et omnem plantae organismum vegetationemque in centro quasi finire. Ex caule calix, ex calice petala atque stamina, receptaculo insidentia, ex receptaculo demum, medio loco pistillum atque tuba oriuntur.

Linnaei a pistillis desumpti ordines lustranti, quam exiguo sint numero, in oculos statim incurrit. Staminum, qui pistillorum valde superat, numerus, ordines potissimum ab pistillis esse ducendos

autorem diuidendi regulos secutum monere potuisset. Ab his pistillis, quum nostram hanc distribuendi rationem, tanquam ab prima origine, reperere animus est, vxorum cum polorum commutare nomine, in duarum, trium, quatuor, decem, multarum feminarum locum, duos, tres, quatuor, et sic porro, substituere polos, atque Linnaei plantas monogynias, digynias, trigynias, in genere polygynias, flores monopolos, dipolos, tripolos, polypolos appellare; his demum classibus a numero staminum petitos, floris monostemonii, distemonii, tristemonii, polystemonii, ordines subiungere nobis liceat. Quaelibet dynamiarum species, stemoniorum cuilibet florum ordini, pro staminum longioribus, annecti potest. Pari modo in affinitatibus monadelphia, diadelphia, polyadelphia, quae ibi dicuntur, hic flores, vbi stamina filamentis in vnum, duo, plura corpora sunt concreta, audiunt; syngenesia, vbi stamina apicibus connexa; Gynandria, vbi stamina pistillo cohaerent; Monoecia, vbi flores partim steriles, partim fecundi in eadem planta reperiuntur androgyna; Dioecia, vbi indiuiduum eiusdem plantarum speciei vnum omnes steriles, alterum omnes fecundos progignit; Polygamia, vbi flos multiflorus in medio fecundos solos, circumquaque autem fecundos cum infecundis intermixtos alit. Quorum quidem omnium ratio ex clauae systematis quadantenus dignoscitur.

Sic facilis cognitu, opinor, systematis sexualis Linnaeani euadet commutatio, cuius, quod sine laudis memoria reticere nolo, dux mihi olim b. Kleinius fuit, cum ipsi naturae ex eius scriptis, rerumque naturalium dispositione, praelectionum academicarum causa, in tabulas redactum offerrem systema, siue sceleron, sua ut luce collustraret emendaretque precarus. Id non solum fecit vir officiosissimus, sed plantarum distributionem Linnaeanam, a me usurpatam et laudatam, nonnullis ex penu Fischeri, certe summi harum rerum iudicis, locupletauit momentis, ex quibus aliam florum naturae conformem, nec tamen auctoris menti incongruam, diuisionem breui post confeci; confectam autem, ut ipsum sceleron, hostilis furore incendii, octo abhinc annis

annis, amisi. Quaecunque itaque hoc loco depromere datur, ea ex ante scriptis et meditatris, cum haec mihi subnasceretur disse-
rendi occasio, in vnum congeffi, vt inde suboriretur generale syste-
matis plantarum sexualis ad naturam compositi

S C H E M A

FLORES fecundi, h. e. pistillo et staminibus gauden-
tes sunt:

I. MONOPOLI — Linnæo: *Monogyni* instructi pistillo vnico.

I. MONOSTEMONII — Linn. *Monandri*, ob stamen vnicum.

II. DISTEMONII Linn. *Diandri* ob stamina duo; quae

DISCRETA in flore

a) regulari

β) irregulari

a) angiospermo

b) gymnospermo.

CONCRETA pistillo — Linn. *Gynandri*.

III. TRISTEMONII L. *Triandri* a staminibus tribus

DISCRETIS calice

a) vix vilo

β) perianthio

γ) spatha

δ) gluma.

CONCRETIS pistillo L. *Gynandri*.

I. MONOPOLI Linn. *Monogyni*, instructo pistillo vnico.

IV. TETRASTEMONII L. *Tetrandri*, a quatuor staminibus

DISCRETIS

aequalibus

α) calice communi

β) flore stellato

γ) — vario

δ) — incompleto.

inaequalibus, duobus longioribus. Linn. *Didynamii*.
gymnospermi, petalor. lab. supremo

α) nullo

β) erecto

γ) concauo

δ) galeato.

angiospermi, feminibus pericarpio teetis

CONCRETIS pistillo. Linn. *Gynandri*.

V. PENTASTEMONII Linn. *Pentandri*, staminibus quinque

DISCRETIS in flore

1 imperfecto

2 petalo 1 feminibus 4

3 — — — 2

4 — — — 1

5 — — capsula 1 loculari

6 — — — 2 —

7 — — — 3 —

8 — — — 4 —

9 — — — 5 —

10 — — baccis

11 petalis 5 aequalibus

12 — — inaequalibus

CONCRETIS; per filamenta in vnum corpus L. *Monadelphii*.
— — cum pistillo L. *Gynandri*.

I. MONOPOLI Linn. *Monogyni*, instructi pistillo vnico.

VI. HEXASTEMONII Linn. *Hexandri*, ob stamina sex; eaque

AEQUALIA in flore

1 incompleto sex petal.

2 — — 1 petalo

3 completo

4 spathaceo

5 inuolucrato

6 glumoso

7 apetalo

INAEQUALIA, quatuor longioribus Linn. *Tetradynamii*

Fructu siliculoso

a) Pericarpio vniloculari

β) — biloculari opposito

γ) — — parallelo

Fructu filiquoso

CONNATA filamentis in duo corpora L. *Diadelphii*.

— pistillo — L. *Gynandri*.

VII. HEPTASTEMONII Linn. *Heptandri*, ob stamina septem.

VIII. OCTOSTEMONII Linn. *Octandri*, — — octo.

IX. ENNEASTEMONII Linn. *Enneandri*, — — nouem.

X. DECASTEMONII Linn. *Decandri*, — — decem.

DISCRETA

a) antheris bicornibus

β) staminibus irregularibus

γ) — — regularibus

δ) calice nullo.

I. MO.

I. MONOPOLI Linn. *Monogyni*, instructi pistillo vnico.

X. DECASTEMONII Linn. *Decandri*, ob stamina decem.

CONCRETA in corpus

α) vnum — Linn. *Monadelphii*

β) duo — Linn. *Diadelphii*. Fructu

1 filiculoso

2 incuruo irregulari

3 leguminoso ord.

4 biloculari.

γ) cum pistillo Linn. *Gynandri*.

XI. DODECASTEMONII Linn. *Dodecandri* propter stamina duodecim.

XII. ICOSASTEMONII, Linn. *Icosandri* ob stamina viginti, calici annata, fructu

α) drupa

β) bacca vel pomo

γ) capsula.

XIII. POLYSTEMONII Linn. *Polyandri* ob stamina viginti, plura, receptaculo annata

DISCRETA calice

1 caduco

2 persistente

3 tabescente

CONCRETA 1. in corpus vnum Linn. *Monadelphii*

2. — corpora plura Linn. *Polyadelphii*

3. pistillo — Linn. — *Gynandri*.

II, DI-

- II. DIPOLI, Linn. *Digyni*, flores pistillo duplici.
- I. MONOSTEMONII Linn. *Monandri*, ob stamen vnicum.
- II. TRISTEMONII — Linn. *Triandri*, ob stamina tria.
- 1 flore glumoso
 - 2 — paniculato
 - 3 — perianthio instructo.
- III. TETRASTEMONII — Linn. *Tetrandri*.
- 1 flore vario
 - 2 Bifollicularis
 - 3 Umbella simplex
 - 4 — composita, sine inuolucro
 - 5 — — cum inuolucro particulari
 - 6 — — — — — particul. et vniuers.
- V. HEXASTEMONII Linn. *Hexandri*.
- VI. HEPTASTEMONII L. *Heptandri*.
- VII. OCTOSTEMONII L. *Octandri*.
- VIII. DECASTEMONII L. *Decandri*.
- IX. DODECASTEMONII L. *Dodecandri*.
- X. ICOSASTEMONII L. *Icosandri*.
- XI. POLYSTEMONII L. *Polyandri*, ob stamina viginti plura.
- DISCRETA
- CONCRETA in vnum Linn. *Monadelphii*.
- plura L. *Polyadelphii*.
- pistillo L. *Gynandri*.
- III. TRIPOLI Linn. *Trigyni*, ob pistillum triplex.
- I. TRISTEMONII Linn. *Triandri*, ob stamina tria
- II. PENTASTEMONII L. *Pentandri* — — — — — quinque
- C
- III. TRI-

- III. TRIPOLI Linn. *Trigyni*, ob pistillum triplex.
- III. HEXASTEMONII L. *Hexandri*, ob stamina sex
- IV. OCTOSTEMONII L. *Oftandri* — — octo
- V. ENNEASTEMONII L. *Enneandri* — — nouem
- VI. DECASTEMONII L. *Decandri* — — decem
- VII. DODECASTEMONII L. *Dodecandri* — — duodecim
- VIII. ICOSASTEMONII L. *Icosandri* — — viginti
- IX. POLYSTEMONII L. *Polyandri* — — plura.
- IV. TETRAPOLI Linn. *Tetragyni* pistillo quadruplici.
- I. TETRASTEMONII Linn. *Tetrandri* ob stamina 4.
- II. PENTASTEMONII L. *Pentandri* — — 5.
- III. OCTOSTEMONII L. *Oftandri* — — 8.
- IV. POLYSTEMONII L. *Polyandri* — — 20. plura.
- V. PENTAPOLI Linn. *Pentagyni* pistillo quintuplici.
- I. PENTASTEMONII Linn. *Pentandri* ob stamina 5.
- II. DECASTEMONII L. *Decandri* — — 10.
- III. ICOSASTEMONII L. *Icosandri* — — 20.
- IV. POLYSTEMONII L. *Polyandri* — — 20. plura.
- VI. HEXAPOLI Linn. *Hexagyni*, pistillis sex.
- I. HEXASTEMONII Linn. *Hexandri* ob stamina 6.
- II. ENNEASTEMONII L. *Enneandri* — — 9.
- III. POLYSTEMONII L. *Polyandri* — — plura 20.
- VII. DECAPOLI Linn. *Decagyni*, pistillis decem.
- DECASTEMONII Linn. *Decandri*, stamina 10.
- VIII. DO-

VIII. DODECAPOLI Linn. *Dodecagyni*, pistillis duodecim.

DODECASTEMONII Linn. *Dodecandri*, ob stamina 12.

IX. POLYPOLI Linn. *Polygyni*, pistillis viginti pluribus.

I. PENTASTEMONII Linn. *Pentandri*, ob stamina 5.

II. HEXASTEMONII Linn. *Hexandri* — — 6.

III. ICOSASTEMONII L. *Icosandri* — — 20.

IV. POLYSTEMONII L. *Polyandri* — — plura 20.

Quod superest, indicem hunc generalem, utpote rudiorum et imperfectiorum, quam cupiebam multo, perficendi otium non in praesenti solum deest, sed neque mihi, qui in Botanicam specialiorum totus non incumbo, satis integrum id futurum perspicio. Quare ad praestantiam systematis Succiei mea qualicunque commemoratione aliquid malim conferre, quam inter tot tantasque eius collaudationes tenuem hanc et vix dignam lectoris perspicacia operam plane deponere.

C 2

CON.

CONTENTA

<i>Plantarum secundum sexus diuisio hodie admodum in usu est</i>	p. 3	<i>stillum, parum qua pollen, modum respicitur</i>	8-9
<i>Ab plantarum sexu, etiamsi datur, nulla diuisio ducenda</i>	3-4	<i>Momenta, quibus systema sexuale ad naturam componi potest</i>	9
<i>Circulus liquoris vegetatiui atque seminalis forte non is, quem systema sexuale, fundamenti loco ponit</i>	4	<i>Generalissima plantarum quoad florem diuisio</i>	9-10
<i>Quodnam plantarum systema ceteris praefendum, difficile dictu est</i>	4-5	<i>Steriles uterius flores subdividi fortassis nequeunt</i>	10
<i>Allegoricum, cur improbandum</i>	5	<i>Plantae flore secundo in tres abeunt provincias</i>	11
<i>Genera plantarum suprema ab floribus repeti, omissa sexus allegoria, naturae admodum convenit</i>	5-6	<i>Quarum prima et tertia vix subdivisionem admittunt; et sola Polostemoniarum dividenda restat</i>	11-12
<i>Nomina in systemate sexuali minus commode formata sunt; an pistillum vere multiplex?</i>	6	<i>Eius diuisio ex pistillorum numero, distinctis ordinibus, concinnatus</i>	12
<i>Classes herbarum ab staminibus et ordinibus a pistillis, contra diuisionis leges, systema sexuale desumit</i>	7	<i>Huius diuisionis ratio, occasio, atque schemata</i>	12-13
<i>Allegoria sexus in systemate potuisset, debuisseque evitari</i>	7-8	<i>Flores secundi monopoli</i>	13-16
<i>Quibus potissimum de causis praefertim si ad fecundationis parum qua pistillum</i>		<i>Dipoli, Tripoli</i>	17
		<i>Tetrapoli — Polypoli</i>	18-19
		<i>Monitum</i>	19

ERRATA.

p. 10. lin. 8. a fine lege non solum prouocatur. p. 11. lin. 3. a fine lege desumptos.

56 3703

ULB Halle 3
001 552 562

WIP
m.c.

S T E M A
 R V M S E X V A L E
 A M C O M P O S I T V M
 Q V O D
 L I T E R A R V M W I T T E B E R G E N S I
 P R I L I S M D C C L X V I I
 A N D V M P R O P O N V N T
 R A E S E S
 D A N I E L T I T I V S
 E S P R O F. O R D.
 E T
 S P O N D E N S
 R I C V S P F O T E N H A V E R A. M.
 E R G E N S I S S A X O
 W I T T E B E R G A E
 O L I C H R I S T I A N I D Ü R R I I
 A D E M I A E A T Y P I S.

